

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ. .

ਰਣਧੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1967 ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 6

9 ਅਗਸਤ 1967 ਈ.

ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ (1961)— ਨਿਯਮ 56— ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਯੰਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ—ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ—ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਜਾਂ ਅਧੂਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ—ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਜਿਸਦਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਾਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਬੜ ਦੀ ਮੋਹਰ ਦੀ ਗਲਤ ਸਿਆਹੀ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੈ।

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਅਤੇ 81 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਲਭਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ।

ਐਲ. ਲਖਨਪਾਲ, ਆਈ.ਐਸ. ਵਿਮਲ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਪੀ.ਐਸ. ਜੈਨ, ਐਨ.ਸੀ. ਜੈਨ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਹੁਕਮ

ਜੱਜਮੈਂਟ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

1. ਇਸ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਕੁਝ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਸਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

2. ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ)।

"56 (1) * * * (2) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ --

(a) * *

(ਬੀ) ਇਹ ਵੋਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਕਸਦ,

* * * * "

ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਚਨ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵੋਟ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 324 ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 1966 ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈਂਡ-ਬੁੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1967 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਵਿੱਚ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੰਨਾ 123 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੋਣਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਵੋਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਬੜ ਸਟੈਂਪ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਜਾਂ ਪਲੱਸ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਛਾਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਵੋਟਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਧੂਰੇ ਜਾਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਸਨ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਬੁਥ ਨੰਬਰ 55 ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 22 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਾਇਜ਼ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐਚਪੀ ਨੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 20 ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਧੱਬੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਲਾਲ ਸਿਆਹੀ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਛੋਟਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਬੁਥ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਰਬੜ ਦੀ ਮੋਹਰ। ਇਸ ਬੁਥ 'ਤੇ ਰਬੜ ਦੀ ਮੋਹਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਾਧਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ। ਜਵਾਬਦੇਹ, ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। "ਵੋਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ" 15 ਦਸੰਬਰ, 1966 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ SO 3875 ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1966 ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵਾਜਬ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵੋਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵੈਧ ਵੋਟ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਹਨ; ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਬੜ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਰਾਸ, ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਸਰਕਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਾਸ ਦਾ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੋਟਰ ਲਾਲ ਪੈਨਸਿਲ ਨਾਲ ਜਾਂ ਲਾਲ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਵੋਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ

ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵੋਟ ਹੈ। ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. ਨਿਯਮ 39 ਵੋਟਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ:

"39. (1) ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ--

(a) ਵੋਟਿੰਗ ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਓ,

(ਬੀ) ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਵੇਗਾ,

* * * * "

ਇਹ ਨਿਯਮ 1968 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

"ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇਗਾ--

(ਬੀ) ਜੇਕਰ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੋਟ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪਿਛਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਉਹੀ ਸੀ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾ ਕੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਸੀ "ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ"। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੋਧਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 39 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਵੋਟ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਕੋਲ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹ ਅੱਗੇ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਵੋਟਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੋਟ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਪ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। -ਨਿਯਮ 56 ਦਾ ਨਿਯਮ (2)।

4. ਪੰਨਾ 198 'ਤੇ ਪਾਰਕਰ ਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ' (ਛੇਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵੋਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ: ਵੋਟਰ ਆਪਣੇ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰੇਗਾ

* * * * ; ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਸ਼ਾਨ

***** ਨਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ; ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਭਰਿਆ ਜਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, * * * * *।

ਪਰ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੋਟਰ ਆਪਣੇ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ PE ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ * * *।

ਇਸ ਲਈ, ਪੈਨਸਿਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸਿਆਹੀ* * * * ਜਾਂ ਇੱਕ ਧੁੰਦਲੇ ਚਾਕੂ, ਲੱਕੜ ਦੇ ਟੁਕੜੇ, ਜਾਂ ਉਂਗਲੀ ਦੇ ਨਹੁੰ, * * * ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ * * * * ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੰਨਾ 201 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅਵੇਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੋਟਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਦੇ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਨੇਟ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮ , 67 DLR 742, ਅਲਬਰਟਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਇੱਕ ਕਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੀਡ ਪੈਨਸਿਲ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਲਮ ਅਤੇ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਧਾਰਾ 68(2), ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਲੀ ਲੀਡ ਪੈਨਸਿਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਧਾਰ.

5. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੋਧ ਦੇ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਸਾਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੋਟ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸਾਧਨ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਲਦਾਰ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ , ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਪੈਟ 449 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਵੋਟਰ ਨੇ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਸਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿਰਫ ਸਿਆਹੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮ 56 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਫਿੱਕਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਾਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸਿਆਹੀ ਕਾਰਨ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਬੜ ਦੀ ਮੋਹਰ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਅਵੇਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੈ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਤਵ ਲਈ, ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਰਾਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਏ. ਐਨ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.

8. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡੀ.ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.

9. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

Jatinder Singh, Translator

ਡਿਸਕਲੇਮਰ (ਬੇਦਾਅਵਾ):-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।